

ΑΛΚΙΒΙΑΔΗΣ

ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ ΚΑΙ ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ ΤΟΥ Κ. Γ. ΚΟΤΖΙΟΥΛΑ

1474/1940
9. (ΤΕΛΕΥΤΑΙΟ)

Η ΠΑΝΔΩΛΕΡΙΑ XXXVII. Οι ΓΩΝ ΑΘΗΝΑΙΩΝ στρατηγοί όμως δεν έδωσαν σημασία στα λόγια του 'Αλκιβιάδη και στις συστάσεις του να μεταφέρουν το στόλο τους στη βάση της Σητού. 'Ο Τυδέας(1) μάλιστα τον διάταξε προσελθτικά ν' αποσυρθεί λέγοντας του πως άλλοι πιά διοικούσαν το στρατό και όχι εκείνος. 'Ο 'Αλκιβιάδης, που υποψιάστηκε κίβλας κάποια προδοσία από μέρος των στρατηγών, διάσπηκε ν' αναχωρήσει. Στους κορυφαίους του στρατοπέδου που τον ξεπροβόδιαν ανακρίνωσε πως, αν δεν τον είχαν εξευτελίσει έτσι οι στρατηγοί, αυτές μέγα σε λίγες μέρες θ' ανάγκασε τους Λακεδαιμόνιους ή αθέλα τους να συνάμουν ναυμαγία μαζί τους ή να παρατήσουν τα καράβια τους. Οι υποσχέσεις του αυτές σ' άλλους φάνηκαν φουφουρισμοί, άλλοι όμως τις βρήκαν πραγματισμοί. Στην περίπτωση που έγοντας μαζί του πολλούς Θράκες(2), ξεσκημένους όλους στο ακόντιο και στην Ιππασία, θα γυποούσε τους Λακεδαιμόνιους απ' τη στεριά και θ' αναστάσανε το στρατοπέδον τους. Και το ότι σωστά επρόβλεψε ο 'Αλκιβιάδης τα σφάλματα των 'Αθηναίων, αυτό επιβεβαιώθηκε χωρίς όργασμο από την πράξη. 'Ο τον δηλαδή έπαισε απάντι τους Εσφυκιά και αντιστάτη ο Λύσανδρος, μονάχα όγδοο τμήρισε με τον Κόνωνα(3) γλυτώσανε οι υπόλοιποι λίγο παρακάτω από διαβολικές πιάστηκαν αιχμαλώτες. Από τα πληρώματα τους ο Λύσανδρος έπαισε τρεις γλυτώσανε ο Λύσανδρος και τους Εσφυκιά(4). Σε λίγον καιρό(5) κυριέμε και την 'Αθήνα, έκαψε το στόλο τους και γκρέμισε τα Μακρά Τείχη(6).

Ο ΑΛΚΙΒΙΑΔΗΣ "Υστερ' ότι αν-
ΣΥΝΕΧΙΖΕΤΑΙ τὰ ὁ Αλκιβιά-
ΤΙΣ ΠΕΡΙΠΑΛ. δης φέρθηκε
ΝΗΣΕΙΣ ΤΟΥ τους Λακεδαι-
μόνιους πάλι

ριωχούσαν από στεριά και έφει-
λασσα πιά και έπαισε στη Βι-
νία(7), παίρνοντας μαζί του πολ-
λους θησαυρούς, κουβαλώντας άλ-
λους πολλούς και έχοντας άρματα
άκρια περισσά(8), στη συνέχεια
(8) όπου έμενε ως νύκτα, στη Βι-
θυνία πάλι, άφηνε έχοντας ένα μεγά-
λο μέρος της περιουσίας του και
ρημάχθηκε από τους εκεί Θρά-
κες(9), προσέφερε να τραβήξει
προς τον 'Αρπάρξην(10). Έχοντας
τη γνώμη πως δε θα τον έδιωκε
λιγότερο χρίσμο από το Θεμι-
στοκλή(11) ο μονάρχης, αν τον έ-
δοκιμαζε και φρονώντας πως το
κίνητρο της πράξης του ήταν άνω-
τερο από κίνητρο γιατί δε θα προ-
φαινε τις υπηρεσίες του έναντι
στούς συμπολίτες του, όπως ο Θε-
μιστοκλής, αλλά θα ζητούσε τη
συνδρομή του βασιλιά για την πα-
τρίδα κι ένάντια στους έχθρους

της(12). Νομίζοντας κίβλας πως ο
Φαρνάβας(13) πρόθυμα θα του
παρωχωρούσε τα μέσα και την έ-
ασφάλιση του ταξιδιού, πήγε να
τον βρεί στη Φρυγία, όπου και έ-
μεινε στην αυλή του κολακεύον-
τας εκείνον και ζώντας ο ίδιος
μέσα σε τιμές.

Ο ΛΑΟΣ ΜΕΤΑ. XXXVIII. Οι
ΝΟΕΙ 'Αθηναίοι αίσθα-
νούνταν δυσφο-
ρία για την απώλεια της ηγεμο-
νίας. "Όταν όμως ο Λύσανδρος τους
στέρησε και την ελευθερία παρα-
δίδοντας την πόλη στους 30 τυ-
ράνους, τώρα που η κατάσταση
είτανε χαμένη, τους ήρθανε στο
νοῦ οι στοχασμοί που δεν τους έ-
καμαν όταν είταν καιρός να σω-
θούν. Τραβώντας λοιπόν τα μαλλιά
τους άράβιζαν τα σφάλματα και
τις άπορροές τους, που απ' όλες
μεγαλύτερη λογίζονταν η έστρε-
ψη καταφορά τους προς τον 'Αλκι-
βιάδη. Τον είχαν απομακρύνει χω-
ρίς να τους φταίξει σε τίποτε και
οργισμένοι από τον ώπιστάμενο
που έχασε με τρόπον άτιμο λίγα
καράβια, στήριξαν την πόλη των
Ικανότερο και γενναίτερο στρατη-
γό της(14). "Απόστο, μες στην τωρι-
νή τους δυστυχία, τρεμοφύγε και
ποια έλπιδα, πως όσο βρισκόταν
στη ζωή ο 'Αλκιβιάδης δεν είχαν
γαθεί τί πάντα για τους 'Αθηναί-
ους. "Όυτε στην πρώτη του έξοδα
— έλεγαν — προτίμησε να έλ-
θει στην 'Αθήνα και τη γαλήνη, ού-
τε τώρα, αν η θέση του είναι κα-
κή, να επιστρέψει. Θα υπομείνει
τις στερήσεις που ο Λακεδαιμόνιος
και τις στερήσεις των 30 τυράν-
ων, και αν έμειναν άσπαστο να τρέ-
μουν να περνούνται όληρα το πλι-
θος, όσοι μόνον τους και οι κυ-
ριότεροι και νύκτωρ για τον
'Αλκιβιάδη και να περνούνε γι' αυ-
τόν και πολλή δουλειά το κάνουν
για να ποίε είναν οι ενέργειες
και τα γένηά έκτακτα.

ΑΠΟΦΑΣΙΖΕΤΑΙ. Στο τέλος ο
Η ΕΞΟΝΤΩΣΗ Κριτίας(15) εί-
ΤΟΥ. σηγήθηκε στο
Λύσανδρο πάλι
γίνεται πατέ, όσο θαχουν. Επιο-
κρατία οι 'Αθηναίοι, να έασφαλί-
σουν την κυριαρχία τους στην 'Ελ-
λάδα οι Λακεδαιμόνιοι. Κι αν εξ
άλλου, πρόσθεσε, δεχτόν νομιμό-
φροντα οι 'Αθηναίοι την διαγοργία,
ο 'Αλκιβιάδης δεν θα τους άφηνε
όσο ζει να καθίσουν ήσυχα στο νέο
πολίτευμα. Και δε θ' ακολουθούσε
τις υποδείξεις του Κριτία ο Λύ-
σανδρος, αν δεν του ρχόταν από
της αρχής του τόπου του μία διατα-
γή(16) που παρωχωρούσε να έλθουν
τόσοι τον 'Αλκιβιάδη αυτό έκείνοι
τόκαμαν είτε έπειδη φοβήθηκαν
τη δυναμικότητα και τη μεγαλο-
πραγμοσύνη του είτε γιατί θέλη-
σαν να εύχρηστίζουσιν τον 'Αγν.

ΟΝΕΙΡΑ ΠΟΥ XXXIX. "Ο Λύ-
ΒΓΑΙΝΟΥΝ σαντρος λοιπόν
διαβίβασε τη δι-
σταγή στο Φαρνάβαζο με την έν-

τολή να την έκτελέσει. Εκείνος
ανάθεσε αυτή τη φροντίδα στον ά-
δερό του το Μαγαίο και στο θείο
του το Σουσάμβιρη. Εκείνη την έ-
ποχή ο 'Αλκιβιάδης έφυγε να κα-
ταϊεί σε μία κομπολή της Φρυγί-
ας, έχοντας μαζί του την έταίρα
Τιμάντρα. Εκεί είδε στον ύπν
του το έξης όνειρο. Του φάνηκε
πως τάχα φορούσε τα ρούχα της
έταίρας, ενώ εκείνη κρατώντας
στην άγκαλιά της το κεφάλι του
έβαφε το πρόσωπό του με φιασιό-
δια. Σ' όφρανε με άλλην έκδοχή ο
νεύριετηκε πως οι άνθρωποι του
Μαγαίου τον άποκεφάλιζαν και
πως καίγονταν το σώμα του. Λέγε
μάλιστα πως τ' όνειρο αυτό του
παρουσιάστηκε μόλις λίγο πριν
από το θάνατό του.

Α ΕΠΟΜΕΡΕΙ. "Εκείνοι που
ΕΣ ΑΠΟ ΤΟ ΘΑ. στάθηκαν να
ΝΑΤΟ ΤΟΥ τον σκοτώσουν
δεν τόλμησαν να

μπούνε μέσα, παρά το περικυ-
κλωσαν τό στίτι κι έβαλαν φωτιά.
Μόλις τ' όγρε είδηση ο 'Αλκιβιά-
δης, μαζί με τα πιο πολλά απ' τα
ρούχα και τα στρώματά του και
τράξε μες στη φωτιά. 'Ο ίδιος,
παίχοντας με τη γλαυδά το ά-
παστρό του γέρι, τραβώντας με τ'
άλλο το μαχαίρι, πέρασε μες απ'
τη φωτιά χωρίς να πάθει τίποτε
και πριν οι φλόγες του κάψουνε
τα ρούχα. Οι βαρβαροί, μόλις τον
είδαν έξω σκορπιστήκανε. Κανένας
τους δεν τόλμησε να τον πειράξει
ούτε ναρθεί στα χέρια μαζί του,
μόνο στάθηκαν σ' άπόσταση κι
άρχισαν να του ρίχνουν άκοντια
και βέλη. "Όταν τον άφησαν έτσι
στον τόπο κι αναχώρησαν οι βάρι-
όσοι, Τιμάντρα όσηκασε το γε-
κρό κι αφού τον τυλίξε και τον έ-
σκέπασε με τα δικά της φορέματα
του έκανε όσο της έπρεπαν οι
περιστάσεις, λαμπρή κηδεία και
ανάθεσις του. Αύτη η γυναίκα λέγε
πως είταν η μητέρα της Αιτιάδας(17)
που την όνομασαν Κορινθία, μία
που την είχαν φέρει στην 'Ελλάδα
σκληρά από τα 'Υκκαρά, μία πο-
λιτεύουσα της Σικελίας.

ΕΝΑ ΑΛΛΟ ΤΕ. Μερικοί όμως
ΛΟΣ ΠΟΥ ΘΑ. ενώ συμφωνού-
ΤΟΥ ΤΑΙΡΙΑΖΕ να με τους πα-
ΚΑΥΤΕΡΑ. ραπάντα στις λε-
πομπείες του

θανάτου του 'Αλκιβιάδη, υποστη-
ρίζον όποτε πως δεν εφίνον-
ται γι' αυτόν ούτε ο Φαρνάβας
ούτε ο Λύσανδρος ούτε οι Λακεδαι-
μόνιοι και πως ο αίτιος του χαμού
του είταν ο ίδιος ο 'Αλκιβιάδης.
Είγε διασθερίζει μία κοπέλα από
καλό στίτι και έδωσε μαζί της, γ'
αβέροια της διως δεν ανέχτηκαν
αυτή την προσβολή κι έβαλαν τη
νύκτα φωτιά στο σπίτι όπου κατοί-
κούσε ο 'Αλκιβιάδης. Και τον έ-
σκότωσαν, όπως άναφερα παραπά-
νου, καθώς ήθησε να γλυτώσει
μες απ' τη φωτιά.

ΤΕΛΟΣ

(1) Βλ. σημ. 17 της προηγούμενης συ-
ζήτησης.
(2) Κινούνται μισοθρόνοι.
(3) 'Ο στρατηγός Κόνωνας, γιος του
Τυμώδου, από τους Ικανότερους στρατη-
γούς των 'Αθηναίων ξεφύγοντας από την
καταστροφή του Αλφειού Ποταμού, ζήτησε
έκκλη κοινά στο βασιλιά της Κρήτης Ελ-
γάρα. Θέλοντας να ξεπροβεί στην πα-
τρίδα του, έγινε δεκτός από τον πασι-
κό στόλο και κατατράφηκε το ναυτικό
των Λακεδαιμονίων στην Κνήδο της Κρ-
ήτης. Οι 'Αθηναίοι άρρότερα τον έτίμησαν
έπεισινά για τις μεγάλες πατριωτικές
επηρεσίες του.
(4) Οι νέμοι του πολέμου είταν τότε,
σε όρισμένα τουλάχιστο σημεία συλτρώ-
ροι από σύμμετα.
(5) Το έτος 404.
(6) Αλλά συνέβαινε την πρωτεύουσα με
τον Παιδεία. Γι' άναγκάστηκε ο Λύσανδρος
με χρίματα του στρατηγ. Φαρ-
νάβαζου.
(7) Στην άνωτομή, άσιατική παραλία.
(8) Της Βισθόνης.
(9) Πρόκειται βέβαια για τους συνο-
δούς του, της συμπατριωτικής του.

(10) 'Ο 'Αρταξέρξης μεγαλύτερος ά-
δερφός του Εύρου, πολέμησε μαζί του στη
Κόνωβα, όπου νίκησε, της άντιπάλου
του και παίρνοντας το θύνο βασίλειο στην
Περσία ως το Βού.
(11) Είναι γνωστό πως ο τροπαιοχόος
της Σελκιμηνονίας, διακατακτώντας κα-
ταί με την πόλη της 'Αθήνας, ήρθε α συναν-
τήση με τους Πέρσες, της θανάτωσαν
ως τα γένη άντιπάλου του, κι έβαλιν
δεν έχρααν την εύκαιρία να τον περιποι-
θούν. Κι όπως βέβαιον λοιπόν, την πατρι-
κή αλή των ματαιωμένων την είχαν έγ-
καινίσαν. Είλοι πριν από τον 'Αλκιβιάδη
και όχι λιγότερο σκληρά απ' αυτόν.
(12) Τους Λακεδαιμονίους, φυσικά.
(13) Και διως έπαισε να θρηνηθεί πως
είχε ταπεινώσει επανειλημμένα αυτόν τον
στρατήγ από παλιό της μέγας (βλ. σημ.
28, 29 και 30) και πως έκαιγε δε θα
τοφ το συνηθιστό. Η καταρραία του περι-
λάβαινε τη Φρυγία.
(14) Έννοεί τότε που με την ήττα του
'Αντιόχου, τον πάλην από στρατηγό, ά-
ναγκάσανε τον να καταφύγει στη Βισθόνη.
(15) Γι' αυτόν έγγράφει στη σημείωση
29 της προεφαρίνης — 7 — συνέχισας.

... πινεται πως
να καλό φυσικό
ρέπει ναχαι το
τα, αν ίσως και
ς κάνει διπλό
καλό; διπλό κακό
έξω νέμοι;
ρομή κι έτι; έτοιμα;
το πάλι;
(Στ. 303-4)
... στέκου μακριά
όπως ο διάβολος
λέει ο λόγος,
... άνθρωπο κανείς ά-
πών τον καίει
πάντα του 'όλμου
κακό λυμένι.
(Στ. 113-4)
... ουστεί ακόμα το
... άνέκτου είσχυ-
... γη.